

I 2017 BLIR EU 60 ÅR:

Feirer en union i krise

I 2017 er det seksti år siden Roma-traktaten ble inngått. **Det skal EU feire.** Men hva er utsiktene for unionen ut over jubileumsåret? Går EU i oppløsning? Går EU i retning av en militær union? Blir resultatet Europas forente stater?
Side 4–5

LANDSMØTE 2016:

Kathrine
Kleveland
gjenvolgt

s. 10

NY KONFERANSE:

Bli med på
#Nei2017

3.–4. mars

s. 14

KONTINGENTEN:

Nå kan du
betale med
Avtalegiro

s. 21

Hva vil 2017 bringe for Nei til EU?

Det er ingen tvil – viktigste enkeltsak for Nei til EU i 2016 var at Storbritannia stemte for å gå ut av EU. Det var historisk at en selvstendig stat for første gang i EUs straks 60-årige historie valgte å gå ut. Britenes ønske om selvstendighet, demokrati og folkestyre seiret og EU må se at britene vil gå videre på egen hånd. I løpet av våren vil statsminister Theresa May trykke på artikkel 50-knappen, som starter prosessen med utmelding. Brexit betyr brexit har hun gjentatt, og har forsvart britenes nei. At det var folkestyre og demokrati som var hovedgrunn for britenes nei til EU, er jeg selvsagt fornøyd for.

EU-kritikken i Europa er økende, og brexit kan bety at EU for første gang må skru unionen noen runder tilbake. EU er inne i en usikker fase, der det snakkes høyt om å gå ut av EU i flere land enn før. Europeerne ønsker ikke en sterkere union og stadig mer bindende løsninger militært, finansielt og på andre felt.

Argumentasjonen i ulike partier og fløyer må vi følge nøye med på. Nei til EU aksepterer ikke alle argumentene for å gå ut av EU som gode argumenter, og vi ser spenninger her.

Her hjemme har vi stødige meningsmålinger om EU-spørsmålet. 70 prosent av nordmenn vil fortsatt holde oss utenfor EU i følge Sentios måling før jul. Når det gjelder EØS, viser siste meningsmåling dessverre at flere mener vi er avhengige av EØS-avtalen. Jeg mener at dette sier oss to ting.

Folk flest er ikke opptatt av EØS, de fleste tar den som en selvfølge, noe det er umulig – og unødvendig – å gjøre noe med. Et stort flertall i Nei til EU er ikke enige i det, og derfor må vi fortsette å informere om hva EØS-avtalen virkelig betyr: At EØS er et sklibrett inn i EU på stadig flere områder, og at det finnes alternativ til EØS-avtalen. At seks LO-forbund har kritiske vedtak om EØS, og at britene ikke vil ha EØS er pådrivere til at EØS-debatten må løftes opp den politiske debatten. Vi er klare.

Samtidig trenger Nei til EU bredden i EU-motstanden. Målet om å holde Norge utenfor EU er fortsatt hovedsa-

ken vår og grunnlaget for Nei til EUs berettigelse. Ting har snudd raskt før. I januar 2003 var det nesten dobbelt så mange EU-tilhengere som EU-motstandere. Derfor hadde vi møter med politikere fra KrF og Frp like før jul. Frps programkomité fikk positiv tilbakemelding på at de enstemmig innstiller på nei til EU inn i partiprogrammet, og vil ta en EØS-debatt. Skyhøye 97 prosent av KrF sine velgere vil ikke inn i EU, men i KrF er EØS en ikke-debatt. Vi trenger EU-motstanderne i alle partier, og vi skal ha plass for EØS-tilhengere i Nei til EU.

Jeg er imponert over ivrige medlemmer og vil takke for engasjement og innsats. På stand, markeder og i media. Verveukene i fjor ble en suksess, og de skal gjentas. Vi er avhengige av stadig fokus på verving, og vi må få flere yngre medlemmer. Passive medlemmer er også verdifulle, dere støtter saken og er med på å gjøre oss åtte ganger større enn Europabevegelsen.

Hvordan jobber Nei til EU best videre? Organisasjonsutvalget som ble valgt på landsmøtet går i gang rett over jul.

AV KATHRINE KLEVELAND

Leder i Nei til EU

kathrine.kleveland@neitileu.no

Her skal vi tørre å snu på steiner, være selvkritiske og stille de vanskelige spørsmålene.

Et varslet kutt fra landbruket gjør at vi allerede har måttet tenke nytt. Nei til EU har allerede byttet lokaler, gått ned 2,6 årsverk i 2016, og det ligger dessverre an til ytterligere kutt og omorganisering. Dette har skapt usikkerhet for ansatte, fylkesledere og tillitsvalgte. Slike utfordringer er aldri ønsket, men tvinger oss til å tenke nytt.

Jeg startet med glede over brexit, jeg vil avslutte med en mer dempet begeistring for en markering som kommer i vår. Romatraktaten fyller 60 år 25. mars, og en markering er tenkt i mai. De fleste som leser dette er enige med meg i at den festen blir ikke vi med på. Prosjekt EU er et stadig mer usikkert prosjekt. Vil EU rakne enten på grunn av ny flyktningkrise, av euroen som ikke fungerer, eller rett og slett fordi ordene folkestyre, nasjonal sjølråderett og demokrati betyr at folk vil ta avgjørelser i eget land, og samarbeide på andre måter?

Verden er større enn EU – også i 2017.

Landsmøtet 2016. Landsmøtet satte ned et organisasjonsutvalg, som skal gå gjennom måten organisasjonen vår fungerer på.

FOTO: EIVIND FORMOE

Utfordringen fra Trump

Skal vi holde de demokratiske djupstrukturene levende, må samfunnet være tilgjengelig for oss alle.

Kommentarene etter at Donald Trump vant presidentvalget i USA går i mange retninger, men noen fellestrekk har de. Når annenhver velger stemmer på Trump, er det fordi han satte ord på hvordan mange velgere opplever samfunnsutviklingen. Her er sitater fra lederartikler i tre norske aviser:

«Voksende ulikhet utvider gapet mellom elite og folk. Arbeidslivet er i dramatisk forandring.» (Aftenposten)

«Ja til Trump er et amerikansk primalskrik. Et rop om at store masser over hele USA ikke har det bra.» (Dagsavisen)

«En dyp systemkrise der folk føler seg forlatt av politikere, som i stedet tjener interessene til de økonomiske elitene.» (Klassekampen)

Er noe liknende i ferd med å skje også her i Norge?

Også her opplever vi økende sosial ulikhet og økende avstand mellom styrte og styrende. Jobber målstyres og kontrolleres stadig mer upersonlig. Offentlige instanser sentraliseres: Lensmannen forsvinner, skoler, postkontor og sjukehus legges ned.

Dermed forsvinner også nærbutikker og naboer. I kommunene organiseres etatene som resultatenheter som kjøper og selger tjenester til hverandre på en uoversiktlig mengde interne markeder. Fakturering tar tid som kunne vært brukt der mennesker har bruk for omtanke og omsorg.

Utfordringene diskuteres alt for ofte som styringsproblem for offentlig forvaltning – ikke som demokratiproblem for alle dem som i stigende grad defineres og behandles som klienter, kunder eller i beste fall brukere.

Vi møter problemer vi ikke hadde for tjue år sia. Samfunnet kan ikke lenger tilby den trygghet for arbeid og inntekt som var sjølsagt fram til slutten av 1980-tallet. Inntektene var lavere den gang, men de var tryggere.

Arbeidsløsheten er på ingen måte et problem vi har lagt bak oss. Andelen langtidsledige går ikke ned, og blant enkelte innvandrergupper er arbeidsløsheten over 20 prosent. Tallet på uføre stiger – og den skjulte arbeidsløsheten er stor både blant uføre og blant andre grupper.

De nyfattede, de som blir hengende etter i velstandsutviklingen, er et

Donald Trump. Når annenhver velger stemmer på Trump, er det fordi han satte ord på hvordan mange velgere opplever samfunnsutviklingen.

FOTO: GAGE SKIDMORE

Gjennom EØS gjør vi det ekstra vanskelig for oss fordi EU-direktiv og EU-dommer avviker deler av det demokratiet vi så sår har bruk for.

DAG SEIERSTAD

Standpunkt 1-2017

stigende problem. Enslige forsørgere, langtidsledige, funksjonshemmede, minstepensjonister, sosialklienter og flyktninger er mest utsatt for å havne i denne nye fattigdommen.

Dette er ikke noe særnorsk fenomen: Utviklingen av en permanent underklasse av arbeidsløse og «mennesker som ikke lengre kan sysselsettes» er grundig dokumentert i de fleste europeiske land. Andelen fattige blant mennesker i arbeidsdyktig alder øker, andelen fattige blant barnefamilie øker, og de nye formene for fattigdom arves: barn av fattige blir i stor grad sjøl fattige.

Dette betyr at problemene er så

AV DAG SEIERSTAD

Medlem av rådet i Nei til EU

standpunkt@neitileu.no

grunnleggende og så strukturelle at alle europeiske samfunn står rådvile.

Slik er det på mange områder. Samfunnet vårt står overfor utfordringer det er vanskelig å overskue: Arbeidsløshet, velferdsordninger som rakner, helsekøer, sosial oppløsning, rusmisbruk, økende voldsbruk og kriminalitet.

De samfunnsproblemene som vi strever mest med å finne løsningen på, kan vi ikke «forvalte» oss vekk fra. De krever helt andre former for medvirkning og mobilisering fra folk flest. Gjennom EØS gjør vi det ekstra vanskelig for oss.

Slik er det også i EU. Flyktningkrise, økonomier som hanger, frykten for ny finanskriser, en stadig mer truende klimakrise og et arbeidsliv der belastningen på de mest sårbare skjerpes, er problemer som forsterker hverandre.

Foreløpig fortsetter EU-ledelsen å flytte makt fra medlemsstatene til Brussel, Frankfurt (sentralbanken) og Luxemburg (EU-domstolen). Dermed øker avstanden opp til de styrende – og den politiske mistilliten kommer stadig klarere til uttrykk i land etter land. Ethvert parlamentsvalg og enhver folkeavstemning kan true hele EU-systemet.

Ingenting er mer sikkert enn at vi fortsatt vil overraskes over hvilken vending historia faktisk tar. Her i Norge ruster vi oss best ved å holde de demokratiske djupstrukturene levende i samfunnet vårt. Da bør verken kommuner, fylker, skoler eller sjukehus bli for store. Og vi bør komme oss ut av EØS jo før jo heller.

SAMMENBRUDD ELLER MILITÆR UNION:

Union i motgang

Brexit kan være bremseklossen som forsvant for et **Europas forente stater**, eller starten på EUs oppløsning.

Morgenen etter den britiske folkeavstemningen var budskapet fra presidenten for EU-rådet, Donald Tusk, at brexit ikke ville skape noe tomrom eller stillstand i EU.

– Det er sant at de siste årene har vært de vanskeligste i unionens historie, erkjente han ifølge Politico 24. juni, men la til:

– What doesn't kill you, makes you stronger.

Vi har flere ganger tidligere sett at EU kommer styrket ut av en krise, i den forstand at integrasjonen er blitt forsterket. Eurokrisen er ett eksempel, der EU de siste årene har kraftig økt sin myndighet over medlemslandenes budsjetter og økonomiske politikk. Kommentaren fra Tusk er likevel en snedig snuoperasjon, når han et par uker tidligere erklærte at brexit ville være starten på slutten ikke bare for

EU, men hele den vestlige politiske sivilisasjonen (Bild 12.6.2016).

EU svekkes internasjonalt

Aldri før har et medlemsland meldt seg ut av EU. Grønland forlot rett nok EU i 1985 etter å ha fått økt grad av selvstyre, men Danmark er som kjent fortsatt medlem. Storbritannia er også et av de største medlemslandene. Med sine nesten 65 millioner innbyggere utgjør Storbritannia 12,5 prosent av EUs folketall. Landet er den nest største nasjonale økonomien i EU, det utgjør 16 prosent av totalen, og er en av de største bidragsyterne til EU-budsjettet. Det er derfor et hardt slag for dagens EU-prosjekt, både symbolsk og realpolitisk, at Storbritannia melder seg ut.

Et brexit vil etter alt å dømme svekke EUs posisjon internasjonalt. Storbritannia er for eksempel en av de fem vetomaktene i FNs sikkerhetsråd. Innad i EU vil Tysklands rolle som pådriver for unionen bli ytterligere styrket, når den britiske motvekten går ut. Storbritannia har tradisjonelt hatt økonomisk liberalisme som fanesak, og en brexit kan gi en noe mindre frihandelsorientert politikk i EU.

Budsjettet sprekker

En mer håndfast konsekvens av brexit er problemer med å få EU-budsjettet til å gå opp. Det har oppstått usikkerhet allerede rundt neste års budsjett, som utgjør 161,8 milliarder euro. Kursfallet for britiske pund har gjort at Storbritannias årlige bidrag på 10,3 milliarder pund tilsvarer 11,5 milliarder euro, og ikke 14 milliarder som forventet da budsjettet ble utarbeidet.

Dette er bare begynnelsen på budsjettproblemene. Hvordan skal bortfallet av den britiske kontingenten dekkes inn når Storbritannia er ute av EU? Det vet man ikke, men det synes vanskelig å unngå økt kontingent for medlemslandene. I tillegg er det spørsmålet om den beryktede rabatten som britene forhandlet frem i 1984, og som også andre land – Danmark, Nederland, Sverige, Østerrike og Tyskland – har på midlertidig basis.

Europas forente stater

Det er tre slags scenarier for utviklingen i EU etter brexit. EU som Europas forente stater med tysk dominans. Et EU som faller fra hverandre land for land. Eller et EU som humper videre med skjerpede grenser mot migranter og med militære ambisjoner.

Storbritannia har ved flere anledninger vært kritisk til eller krevd unntak fra integrasjonen i EU. Landet har som kjent ikke euro og er utenfor Schengen. Derfor er det enkelte som mener at brexit styrker de som ønsker

BETYDNINGEN
AV BREXIT
Storbritannias vei ut av EU og den nye
situasjonen for europeisk samarbeid.

Artikkel fra Nei til
EUs årbok 2017.

AV MORTEN
HARPER

Utredningsleder i
Nei til EU

Tre scenarier for EUs utvikling etter brexit: EU som Europas forente stater med tysk dominans. Et EU som faller fra hverandre land for land. Eller et EU som humper videre med skjerpede grenser mot migranter og med militære ambisjoner.

MORTEN HARPER

Standpunkt 1-2017

et mer føderalt EU, i ytterste konsekvens et Europas forente stater. Uten bremseklossen Storbritannia får selv EU-kommisjonens mest vidløftige planer for maktoverføring til Brussel en mildere mottagelse, er resonnementet.

De fleste vedtak i EU gjøres med kvalifisert flertall, og britene har derfor i liten grad vært i stand til å blokkere saker man er mot, viser en rapport fra VoteWatch fra 19. mai. Siden Storbritannia ble medlem av EU i 1973, har også traktatendringene – som er gjort enstemmig – gått i én retning: stadig mer union. Derfor er det vanskelig å se at et brexit betyr et nytt stort byks for føderaliseringen av EU.

Dominoeffekten

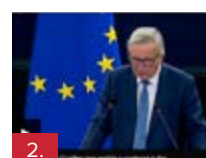
Andre mener at hele EU vil gå i oppløsning etter brexit. En EurActiv-meningsmåling viste i mai at omkring halvparten av innbyggerne i en rekke

EU-land ønsker en folkeavstemning om EU. Dexit (Danmark), Fixit (Finland) og Cxexit (Tsjekkia) er lansert som en mulig dominoeffekt av utmeldinger inspirert av britene. Selv Frexit er blitt et begrep, og hvis kjernelandet Frankrike går ut vil nok de fleste mene at det er slutten for EU.

Det er likevel viktig å være klar over at den britiske EU-motstanden er bygd opp over tid. Selv om EU-kritiske bevegelser i en rekke medlemsland har brukt brexit-resultatet for å styrke sin sak, er det langt frem til nye folkeavstemninger og ikke minst flertall for utmeldelse. Mye avhenger også av hvordan forhandlingene mellom Storbritannia og EU forløper, og hva slags avtale britene gjør med EU.

EU humper videre

Dominoeffekten kan særlig komme hvis de toneangivende kreftene i EU

1. Tysklands forsvarminister Ursula von der Leyen har tatt sterkt til orde for å bygge opp felles EU-forsvar, spesielt etter at Donald Trump ble valgt til president i USA. Her er hun vertskap i Berlin for USAs forsvarminister Ashton Carter. FOTO: DOD, U.S. AIR FORCE MASTER SGT. ADRIAN CADIZ

2. EU-hovedkvarter: EU-kommisjonens president Jean-Claude Juncker mener EU må etablere et militært hovedkvarter for å nå målet om en felles EU-hær. FAKSIMILE: BBC 14.09.16

– EU-kommisjonen og statslederne – ikke forholder seg til brexit som varsel om at EU i for stor grad er blitt en overnasjonal superstat. Hvis man tviholder på unionsprosjektet, vil konfliktene bli mer og mer tilspisset. Da kan vi se starten på en oppløsning, eller i alle fall oppdeling, av dagens EU. Nicolas Sarkozy, som igjen vil bli fransk president, har skjønt dette. Han lover et nytt fundament for EU, og at Frankrike skal foreslå en ny traktat sommeren 2017. På EU-nivå er det imidlertid liten entusiasme for en ny traktatrunde.

Styrker militære ambisjoner

Det synes mer sannsynlig at EU humper videre med målet om en stadig tettere integrasjon, men begrenser unionsbyggingen særlig til det å ville fremstå som et fellesskap for sikkerhet. EU skal møte flyktningkrisen med skjerpede yttergrenser mot migranter, og har i høst vedtatt en ny grensevaktstyrke.

I juni la EU frem sin såkalte globale strategi, med omfattende militære ambisjoner. EU-kommisjonens president Jean-Claude Juncker har tatt til orde for at EU nå må etablere et eget militært hovedkvarter for å nå målet om en felles EU-hær. Vi har tidligere sett at det kan være stor forskjell mellom ambisjoner og realiteter i EUs militære planer, men kanskje mente Junckers presidentkollega Donald Tusk at brexit skal gjøre EU «stronger» mer bokstavelig enn man skulle tro.

PUBLIKASJONER FRA NEI TIL EU

Årbok: Betydningen av brexit – 225 kr (medlemspris)

Hva betyr det for norsk EU/EØS-debatt når Storbritannia melder seg ut av EU? Intervjuer med blant andre Jonas Gahr Støre, Siv Jensen, Trygve Slagsvold Vedum, Knut Arild Hareide, Audun Lysbakken og Trine Skei Grande. Årbok

2017 undersøker også hvorfor det ble brexit, og hva slags avtale Storbritannia vil forhandle frem med EU. Redaktør: Morten Harper. 176 sider.

Lærdommens pris – 60,-

Samtidig som partene i utdannings-Norge ønsker å legge et bredt kunnskapssyn til grunn når skolen skal utvikles for fremtiden, representerer handels- og investeringsavtalen TiSA en ensidig markedsretting. Vil det være mulig å ivareta fellesskolen ved åpning for private, kommersielle aktører? Redaktør for Nei til EUs skriftserie VETT nr 1 2017 er Agneta Amundsson. 48 sider i farger.

Stormen om Storbritannia – 60 kr

To leave or not to leave. Det er spørsmålet når Storbritannia stemmer om EU-medlemskapet 23. juni. Nei til EUs skriftserie VETT 2-2016 undersøker hva et brexit kan bety for den norske debatten om EØS. Redaktører: Morten Harper og Helle Hagenau. 48 s.

Folkestyre eller fjernstyre? – 60 kr

Folket vedtar Norges lover gjennom Stortinget, men gjennom EØS-avtalen vedtas mange lover med påholden penn fra EU. Beslutningsmyndighet over norske borgere og bedrifter er overført til overvåkingsorganet ESA og egne EU-byrå i strid med grunnloven. Tema for VETT nr. 1 2016 er EØS-avtalens betydning for demokrati og selvstyre. Av Morten Harper. 48 s.

Fersk fakta og analyse

- Arbeidsnotat nr 2 2016: TiSA-avtalens konsekvenser for helse- og omsorgstjenester i Norge
- November: Hva er CETA?
- November: EØS – en sikkerhetsrisiko
- August: EUs globale strategi
- Juli: Frihandelsforbundet EFTA
- Juli: Norge og Storbritannia
- Juni: Energibyrå og suverenitet
- Mai: Jernbanepakke IV

TiSA på ti minutter

Hendig og kortfattet hefte om virkninger for helse og omsorg.

Fakta og diskusjon om migrasjon

Folder og nettside: www.neitileu.no/spesial/migrasjon/migrasjonskart

Last ned fra Nei til EUs nettsider:

www.neitileu.no/kunnskapsbank

NEI TIL EUS ÅRBOK 2017:

Brexit sett fra London

– De fleste stemte *leave* for at vi skal kunne **bestemme våre egne lover**, oppsummerer Robert Oulds, leder av den konservative tenketanken Bruges Group.

I dagene og ukene etter den britiske folkeavstemningen kunne vi i aviser og på TV få et inntrykk av opprørsstemning i Londons gater, og at store deler av befolkningen angret seg.

Fire måneder senere er det påfallende rolig i Whitehall, området med parlamentet, flere departement og statsministerboligen. Nærmest folketomt om det ikke hadde vært for turistene. Og ikke en eneste *remain*-plakat å se. Spørsmålet om omkamp er lagt til side, og dyrkes bare av de aller mest innbitte EU-tilhengerne, som kampanjeavisen *The New European*.

Labour-politikeren Kelvin Hopkins ler når jeg møter ham i Portcullis House, og spør ham om det har vært vanskelig å komme frem til jobben i det siste. Det mangeårige parlamentsmedlemmet fra Luton North, der det i likhet med de fleste andre Labour-distriktene var flertall for *leave*, var en av de mest markante brexit-forkjemperne i parlamentsgruppen. Pamfletten hans *The European Union – A View from the Left* ble spredt i et opplag på 150 000, og var et viktig grunnlag for venstresidens EU-kritikk.

– Vi ser et EU som ikke virker. Tenk bare på arbeidsløsheten i Hellas og kuttene som er påtvinget grekerne. De økonomiske problemene er et resultat av EU og euroen. Devaluering ville løst problemene for Hellas.

– Jeg er glad i europeisk kultur, jeg liker opera og franske vingårder. Europa er der demokrati og sosialisme ble utformet, fagbevegelsen stammer fra Europa. Men EU er ikke Europa.

– Hva mener du er grunnen til at det ble flertall for brexit?

– Det er flere grunner, men for mange var det opplevelsen av at lønningene

Utdrag fra en artikkel fra Nei til EUs årbok 2017. Bestill årboken på neitileu.no

AV MORTEN HARPER

Utredningsleder i Nei til EU

presses ned av sosial dumping og at arbeidsinnvandringen fra EU er ute av kontroll. En stor andel av minoritetsvelgerne stemte *leave*. De følte at deres situasjon og muligheter er truet av østeuropeisk arbeidskraft som godtar lavere lønn. De fleste Labour-dominerte valgkretsene stemte for *leave*, i alle fall 70 prosent av Labour-kretsene – og 90 prosent av de utenfor London.

Sosialt Europa som fiksjon

Robert Oulds, leder av den konservative tenketanken Bruges Group, som gjennom flere år har arbeidet for alternativer til EU-medlemskapet, fremhever også betydningen av oppslutningen hos særlig de asiatiske minoritetene for at det ble brexit.

– Jeg vil si at innvandring ikke var det viktigste temaet i avstemningen, de fleste stemte *leave* for at vi skal kunne bestemme våre egne lover.

Labour var tradisjonelt mot EU, men med Tony Blair skiftet partiet til en EU-vennlig linje. Det konservative partiet er nå i førersetet for brexit. Oulds mener Labour har gjort en stor feilvurdering:

– EU står for prinsipper som Labour burde være mot. Tanken om et såkalt sosialt Europa er en fiksjon. Jeg tror enkelte politikere liker EU fordi du kan løfte beslutninger vekk fra brysom befolkning eller parlamenter. Mange politikere synes det er tiltrekkende.

En av gevinstene Oulds trekker frem ved brexit, er en egen utenrikspolitikk:

– EU-tilhengerne argumenterer med at vi må sitte ved bordet i Brussel, men mange beslutninger tas globalt. Som et uavhengig land har man innflytelse internasjonalt. Jeg har sett at Norge forhandler fredsavtaler og spiller en rolle som internasjonal aktør utover vektlassen deres. I EU må landene bare følge EUs felles utenrikspolitikk. Når EU mister et stort land som medlem, vil unionens rolle i verden bli svekket. Samtidig får Europa en ny stemme fra Storbritannia.

Høyinntektsgruppene for EU

Meningsmålinger (lordashcroftpolls.com) har vist at den viktigste begrunnelsen for *leave*-velgerne var selvråd rett, at beslutninger om Storbritannia skal tas i Storbritannia. Den nest vik-

Brian Denny: – EUs nyliberalisme er ekstra farlig for vanlige folk, fordi EU er en struktur som bygger ned de demokratiske styringsmulighetene. Brexit ble et opprør mot dette. **BEGGE FOTO: MORTEN HARPER**

Kelvin Hopkins: – De fleste Labour-dominerte valgkretsene stemte for *leave*, i alle fall 70 prosent av Labour-kretsene – og 90 prosent av de utenfor London.

tigste grunnen var at utenfor EU har man den beste sjansen til å få kontroll over innvandring og over grensene. Den tredje viktigste grunnen var at ved å bli værende i EU ville man likevel ha liten kontroll over hvordan EU utvider seg og overtar mer makt.

En rapport fra Centre for Social Justice og Legatum Institute viser at middel- og overklassen var den eneste gruppen med et flertall stemmer for *remain*. Flertallet i alle andre inntektsgrupper stemte for *leave* (48:52 – *Healing a Divided Britain*).

Forsvar for demokratiet

– Hatkriminalitet? Det er en tullete idé at brexit-velgerne skulle være en slags gjeng zombier som lette etter polakker å plage i dagene etter avstemningen. Jeg ser det som et hysteri på sosiale medier, der *remain*-ekstremister forsøkte å piske opp et inntrykk av rasisme for å tjene deres egen sak. Det er virkelig usmakelig.

Kraftsalven kommer fra Brian Denny, talsmann for kampanjeorganisasjonen Trade Unionists Against the EU. Britisk LO var for *remain*, men

delar av fagbevegelsen drev kampanje for *leave*. Denny legger til:

– Forestillingen om at hvis du ikke støtter fri bevegelse av arbeidskraft, så er du en slags rasist, er tåpelig. Storbritannia er et etnisk sammensatt samfunn. Vi har tradisjon for arbeidsinnvandring fra hele av verden, EUs frie bevegelse er bare for europeere.

Jeg møter ham på kontoret til fagforbundet RMT, for transportsektoren, der Denny er redaktør av medlemsmagasinet. RMT har vedtak mot EU og for *leave*.

– Hva er hovedgrunnene til at det ble flertall for *leave*?

– EUs nyliberalisme er ekstra farlig for vanlige folk, fordi EU er en struktur som bygger ned de demokratiske styringsmulighetene. Brexit ble et opprør mot dette. Mange opplever lønnspress og dårligere offentlige tjenester. Arbeidsfolk er ikke dumme, de ser årsakene. Den politiske klassen henger etter. Vi trenger moderne demokratiske nasjonalstater. De har hindret imperier i å utøve sin makt. Slik jeg ser det var brexit først og fremst et forsvar for demokratiet.

GÅR MOT EU, MEN STRID OM EØS:

– Frp-nei vil bli en milepæl i EU-debatten

– Jeg tror at Frps eventuelle nei til EU vil være en milepæl i den norske EU-debatten, sier **Bjørn-Kristian Svendsrud**, leder i FpU, som også vil re-forhandle EØS-avtalen.

En enstemmig programkomité i Fremskrittspartiet vil ha et nei til EU-medlemskap inn i programmet. Dette var utgangspunktet da Nei til EU-leder Kathrine Kleveland, generalsekretær Hilde Nylén, og Ungdom mot EU-leder Syver Zachariassen hadde møte med programkomiteen 28. november. At dagen falt på 28. november, 22-årsdagen for folkeavstemningen om EU-medlemskap i 1994, var nok tilfeldig, men Per Sandberg, som leder programkomiteen, fikk med seg boken *Folket sa Nei*.

Kathrine Kleveland ga positiv tilbakemelding på partileder Siv Jensens nei-standpunkt i sommer og programkomiteens innstilling om nei til EU. Ut over det ble det god diskusjon om EØS, TTIP og TiSA og Schengen.

– Det er ikke alt Nei til EU og Fremskrittspartiet er enige om, men et godt møte med gode meningsutvekslinger er et godt utgangspunkt for å løfte opp saker vi er enige om, sa Kathrine Kleveland etter møtet.

Per Sandberg mot EØS

Programkomiteleder og nestleder i Fremskrittspartiet, Per Sandberg, avslørte i november at han selv ville stemt nei til EØS-avtalen.

– Det er en betydelig og sterk motstand mot EØS-avtalen i de innspillene vi har fått fra medlemmer og tillitsvalgte. Skepsisen vokser seg større, og det kommer til å bli en omfattende debatt om dette på vårens landsmøte, sa Per Sandberg, ifølge NTB.

– Om det hadde vært en folkeavstemning for eller mot EØS i dag, ville jeg stemt nei, sa Sandberg.

Et historisk vedtak

Bjørn-Kristian Svendsrud sitter i

Frps programkomité i tillegg til å lede ungdomsorganisasjonen. Han mener et landsmøtevedtak om at Frp går mot norsk EU-medlemskap vil være historisk.

– For første gang i historien sier et parti på høyresiden i norsk politikk nei til EU. Det viser at dette ikke er en kamp om sosialisme, konservativisme eller liberalisme. Det handler rett og slett om hva som er best for nasjonalstaten, og hvordan vi sikrer de langsiktige interessene for både nordmenn og europeere. Mitt ønske er at EU går tilbake til sine ideologiske røtter, og forlater denne euforiske drømmen om et føderalt forent Europa. Det fungerer rett og slett ikke, sa Svendsrud.

Vil tjene på Storbritannia i EFTA

Svendsrud tror at Brexit har gjort flere Frpere bevisst på problemstillingene et medlemskap medfører.

– Det at flere Frpere nå ser at et medlemskap ikke er hensiktsmessig for Norges del, baserer seg på en utvikling over tid hvor vi ser at byråkratiet vokser og hverdagen til europeere flest blir vanskeligere gjennom detaljregule-

Møtte programkomiteen i Frp:

Fra venstre, Syver Zachariassen, Silje Hjemdal, Kathrine Kleveland, Per Sandberg, Bjørn Kristian Svendsrud og Hilde Nylén.

ringer. I tillegg er det viktig å poengtere den uheldige proteksjonismen man ser internt i EU-systemet, som er svært hemmende for verdens handelsmarked. Verden er tross alt større enn Europa, sa Svendsrud.

– Jeg håper Norge allierer seg med Storbritannia i viktige EU-spørsmål fremover. Vi kan tjene på at Storbritannia går inn i EFTA-samarbeidet igjen, men dette får tiden vise. Nå må britene få tid til å finne ut av hvordan de skal løsrive seg fra unionen, men samtidig opprettholde status som en viktig handelspartner for hele Europa.

– Tiden var inne for EU-nei

Svendsrud forteller at tiden var inne for Frp til å ta et klart EU-standpunkt.

– Nå skal programkomiteens forslag ut på høring i hele partiet, så vil våre demokratiske prosesser sørge for at komiteen får innspill fra grasrota. Deretter vil dette spørsmålet være en del av programdebatten under landsmøtet i 2017, så får vi se hva landsmøtet sier. Landsmøtet avgjør hvorvidt Frp vil si nei til norsk medlemskap i EU, eller ikke.

AV SINDRE HUMBERSET

sindre.humberset@neitileu.no

LANDBRUKSSAMVIRKETS LANGSIKTIGE STØTTE:

– Redusert støttenivå, men fortsatt sterkt fellesskap

– Med dagens vedtak understreker vi Norsk Landbrukssamvirkes **langsiktige oppslutning** om Nei til EU som en brei folkelig allianse mot fremtidig EU-medlemskap, sier Ola Hedstein.

Hedstein er administrerende direktør i Norsk Landbrukssamvirke. Vedtaket i Norsk Landbrukssamvirke 5. desember innebærer at støttenivået blir redusert med 400 000 kroner i 2017 og tilsvarende beløp i 2018 og 2019. Med dette vedtaket vil landbrukets samlede bidrag til Nei til EU fortsatt tilsvare over fire millioner kroner i 2019.

– Det nye støttenivået må sees i sammenheng med et økende fokus på effektiv og rasjonell drift innad i landbruket og samvirkene. Det nye støttenivået reflekterer landbrukets vedvarende bidrag til en sterk folkelig nei-bevegelse om norsk EU-medlemskap skulle bli aktualisert i fremtiden, sier Hedstein.

Takknemlige for støtten

Styret i Norsk Landbrukssamvirke understreker den avgjørende rollen Nei til EU har hatt som brei folkelig allianse i forbindelse med EU-saken. Styret understreker med dagens vedtak behovet for et bredt økonomisk spleiselag mellom partene for å sikre riktig finansiering av Nei til EU fremover.

– Støtten fra landbruket har vært helt avgjørende for å videreutvikle Nei til EU som en brei folkelig bevegelse. Hver eneste krone i kutt vil gi mindre aktivitet, men en innfasing over tre år

Kathrine Kleveland og Ola Hedstein:

I august var Ola Hedstein, administrerende direktør i Norsk Landbrukssamvirke, gjest på Nei til EUs styremøte.

AV SINDRE HUMBERSET

sindre.humberset@neitileu.no

gir oss bedre tid til nødvendige omstillinger, sier Kathrine Kleveland, leder i Nei til EU.

– Samtidig må Nei til EU arbeide for en breiest mulig finansiering framover. Videre setter vi pris på at styret i Norsk Landbrukssamvirke i sitt vedtak anerkjenner Nei til EU sitt viktige arbeid.

Takker for hjelpen

Kathrine Kleveland takker alle tillitsvalgte og aktivister, både i Nei til EU og i landbruksorganisasjonene som har engasjert seg for å bevare støtten til Nei til EU.

– Tusen takk for den store innsatsen. Jeg er sikker på at det sterke engasjementet for Nei til EU bidro til å overbevise styret i Norsk Landbrukssamvirke om at det fortsatt er viktig å satse på Nei til EU, sier Kleveland.

Aktivisten

Standpunkt vil bli bedre kjent med aktivister og tillitsvalgte.

Namn

■ Leiv Olsen

Bustad

■ Stavanger

Alder

■ Fødd i 1950

Verv

■ Ny leiar av Rogaland Nei til EU.

Når blei du opptatt av EU-kampen?

■ Lenge før det heitte EU. Hausten 1970 heldt SUF (m-l) ved Universitetet i Bergen ope møte om det som den gongen heitte Fellesmarknaden, eller EEC. Dei snakka om planane om å gjera EEC til ein stadig tettare statsbygning. I dag veit me at det var den vegen det gjekk. Eg møtte fram, og blei engasjert – og har vore det sidan.

På den tida kom det forslag om å søka norsk medlemskap i EEC. Eg blei aktiv i kampen mot norsk medlemskap, både i Arbeidarkomiteen mot EEC og dyrtid (AKMED) og i Folkebevegelsen mot EEC. Me gløymer aldri opptellinga etter folkerøystinga 25. september 1972. Ei tid såg det ut til å bli ja-fleirtal, men etter midnatt svingde fleirtalet – det blei nei.

Like spennande blei det neste gong det blei folkeavstemning om EU, 28. november 1994. Og nok ein gong stod folket mot makta, og stemte nei. Norge blei annleislandet.

Kampen mot EEC, seinare EF, seinare EU, var det som fyrst vekte det politiske engasjementet mitt. Det blei fort mykje meir. Eg hamna på venstre side i politikken, og har i alle år sidan vore aktiv i SUF (m-l), AKP, RV og Raudt.

■ Det spesielle med EU-kampen er at me står saman over heile det politiske spekteret, me som vil at norsk samfunnsliv skal avgjerast i Norge. I styret for Rogaland Nei til EU har me vore frå heile det politiske spekteret – Frp, KrF, Sp, AP, SV og Rødt. Me er uenige i mange spørsmål, men einige om at avgjerdene skal tas i Norge, av valde norske styresmakter, og me er einige i at EØS-avtalen må seiast opp og erstattast av ein handelsavtale.

AV JOHN ØYSLEBØ

LANDSMØTE 2016:

Kathrine Kleveland attvald som leiar av Nei til EU

Landsmøtet i Nei til EU 11.–13. november attvalde Kathrine Kleveland som leiar i Nei til EU. Med seg som **nye nestleiarar får ho Olaf Gjedrem og Idar Helle**. EØS og økonomi var viktige saker på landsmøtet.

Kathrine Kleveland går på sitt tredje år som leiar i Nei til EU.

Nestleiar Olaf Gjedrem er driven i Nei til EU-samheng. Han er tidlegare fylkesleiar i Rogaland Nei til EU. Han er gardbrukar og har site i styret i Nei til EU gjennom fleire år. Han er tidlegare vara til Stortinget for KrF, og var fast møtande representant i åra 1997–2000 og 2001–2004. Han var tidlegare ordførar i Bjerkreim kommune i 14 år.

Den nye nestleiarar Idar Helle er opphavleg frå Stavanger, men er busett i Oslo. Han er utgreiar i De Facto kunnskapssenter for fagorganiserte. Han har bakgrunn som historikar ved Universitetet i Oslo. Forskningsfeltet er norsk og internasjonalt arbeidsliv, med særleg vekt på arbeidarrørsla i Europa. Han har organisasjonsbakgrunn mellom anna frå NTL, UiO, Attac, Manifest, og han sit i Internasjonalt utval i Nei til EU.

Tove Berit Berg er frå Oklungen i Telemark, men er no bosatt på Nøtterøy i Vestfold. Ho er tilsett ved Nortura Eggprodukter i Revetal, der ho tok til i 2002. Ho blei vald til områdelitsvald i fjørfeområdet i 2015. Ho har sidan 2004 vore klubbleiar og vart vald inn som medlem i landsstyret i NNN (Norsk Næring og Nytelsesmiddel forbund) i 2009. Ho sit som tilsettrepresentant i konsernstyret i Nortura. Ho

er medlem i Arbeiderpartiet.

Elles kom det inn fleire nye i eit styre som er yngre enn tidlegare. Tre styremedlemer er under 32 år. (Sjå heile det nye styret på neitileu.no)

Debatt om EØS

Eitt av dei store spørsmåla på landsmøtet var revisjon av berejelke-dokumentet. Eit mindretal i komiteen ville ha inn ei formulering om EØS, men fleirtalet meinte det ville kunne snevre inn breidda i organisasjonen. Resultatet vart at det vart fleirtal på 81 mot 66 røyster for ei formulering som forslagsstillaren lanserte som eit kompromiss.

«Den viktigste tilpasningen til EU-samfunnsformen har til nå skjedd gjennom EØS-avtalen. Nei til EU arbeider derfor for en folkeavstemning om EØS-medlemskapet», heiter det i vedtaket.

Nei til EU har vore mot EØS-avtalen sidan den vart vedteken i 1992, og kjempa for folkerøysting om avtalen sidan 2013.

– Vi har såleis ikkje utvikla og vedteke ny politikk, seier Kathrine Kleveland.

– Dette vedtaket er ei realitetsorientering til dit vi står i dag. Men samstundes har vi teke eit steg i ei retning der kampen mot EØS kjem inn på enda eit område, altså i berejelkane. Så eg må gje EØS-tilhengarane rett i at dette kan oppfatast som at vi smalar inn

Nestleiar Olaf Gjedrem

Nestleiar Idar Helle

AU-medlem Tove Berit Berg

Samrøystes attvald.

Kathrine Kleveland vart attvald som leiar i Nei til EU ved akklamasjon. Med seg får ho eit solid arbeidsutval og eit styre med både erfaring og med nye, unge krefter. FOTO: EIVIND FORMOE

AV SINDRE
HUMBERSET

sindre.humberset@neitileu.no

breidda, seier ho.

– Men dette ønskte eit fleirtal i landsmøtet, og det forhold eg meg til.

Landsmøte annakvart år

Den andre store saka på landsmøtet var konsekvensane av den varsla reduksjonen i støtta frå Norsk Landbrukssamvirke.

– Dette er ei stor uro for oss. Vi er veldig takksame for støtta vi har fått frå Norsk Landbrukssamvirke. Den har vore avgjerande for oss i mange år, seier Kleveland.

– Vi har allereie kutta meir enn to årsverk i 2016. Eit kutt frå landbruket vil kome på toppen neste år, seier Kleveland.

Landsmøtet vedtok også å endre vedtektene slik at Nei til EU går over til å ha landsmøte annakvart år. Neste landsmøte kjem då først i 2018. Denne omlegginga skuldast delvis økonomien, men også eit ønskje om å frigjere ressursar til meir utoverretta aktivitet og kunne tilby anna aktivitet til medlemmane.

Nye æresmedlemmer

■ På Nei til EUs landsmøte 2016 ble Berit Ås og Anders Magne Andersen tildelt æresmedlemskap i Nei til EU. Berit Ås var tilstede og fikk diplom. Anders M. Andersen var ikke tilstede på landsmøtet.

Berit Ås har gjennom alle EF/EU-kampene vært en ressurs for nei-bevegelsen. Hun har sterkt bidratt til informasjon, kunnskap og innretning på det politiske arbeidet om hvorfor EU-spørsmålet er så viktig for kvinner.

Anders M. Andersen var blant initiativtakerne til å stifte Rogaland Nei til EF i 1988. Dette var starten på det som i dag er Nei til EU.

Ny leiar i Sogn og Fjordane

■ Erlend Haugen Herstad (29), frå Naustdal, er vald til ny leiar i Sogn og fjordane Nei til EU. Herstad sitt i kommunestyre og fylkesting for Senterpartiet og har tidlegare vore fylkesleiar i Senterungdommen. Med seg i styret får han Ingunn Kandal frå Høyanger, Kari Ann Søreide frå Flora, Einar Duvold frå Gloppen, Britt Inger Skaar frå Hyllestad og Reidar Fugle frå Førde. Silja Juklestad, Per Birger Lomheim, Olav Herstad og Anna Avdem vart valde som varamedlemmer.

LANDSMØTE 2016:

– Landbruk i EØS er uakseptabelt

– **L**andsmøtet i Nei til EU krev at Stortinget stoppar regjeringa sine planar om å snikinnføre landbruket i EØS-avtalen, sa Kathrine Kleveland, leder i Nei til EU.

Landsmøtet i Nei til EUs vedtok ein skarp uttale som krev at regjeringa stoppar innføring av landbruket i EØS-avtalen.

– Unntak for landbruket var ein sentral førsetnad for EØS-avtalen då den vart inngått, sa Kathrine Kleveland.

– Nei til EU meiner det er fullstendig uakseptabelt å legge ein klimaav-

tale med EU inn i EØS-avtalen. Det vil gjere landbruket til ein del av EØS og passivisere den norske klimapolitikken.

– Det er norske styresmakter som skal fordele kutta mellom for til dømes transport og landbruk. Ei klimautviding av EØS-avtalen, som overstyrer landbrukspolitikken, er uakseptabelt.

– Landbruket er ikkje for EØS

På Nei til EU-landsmøtet var det sett opp ein samtale om landbruk mellom Brita Skallerud, nestleiar i Noregs Bondelag, og Kathrine Kleveland.

Brita Skallerud stadfesta at mange i landbruksorganisasjonane er skeptiske til det einsidige EØS-fokuset i Nei til EU, men ho meiner det ikkje skuldast at dei nødvendigvis støttar EØS.

– Nei, landbruksorganisasjonane er ikkje for EØS. Men landbruket er tydelege på at dei vil sjå alternativa, sa Brita Skallerud.

– Landbruket ønskjer eit tydelegare alternativ til EØS-avtalen. Det er dei nok ikkje åleine om, sa Skallerud.

– Men mange av bøndene er jo medlemmer i Nei til EU og jobbar aktivt mot EØS-avtalen der.

NYTT PROSJEKT OM MIGRASJON OG ARBEIDSINNVAANDRING:

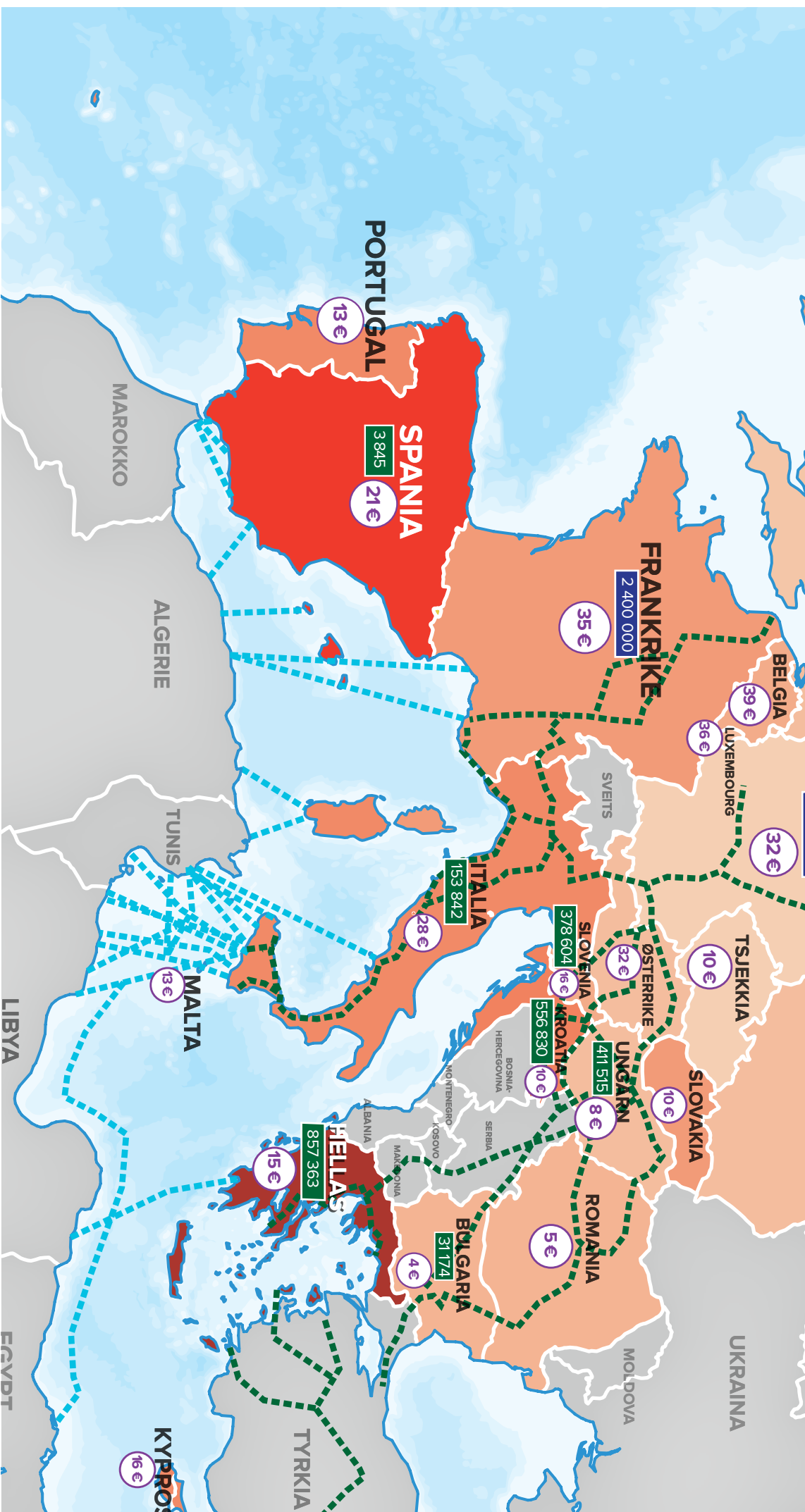
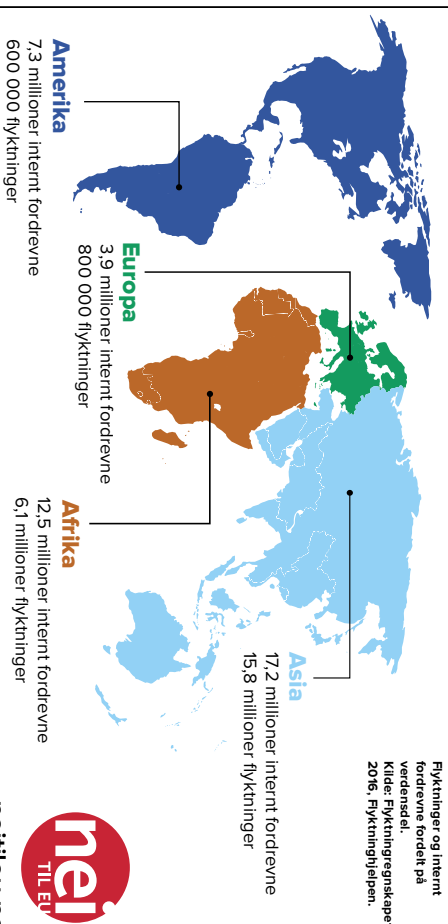
Folk på flukt og arbeidsinnvandring

Dette kartet er laget for et prosjekt med tanke på bruk i skoleverket. Prosjektet har fått støtte fra Utenriksdepartementet, og er basert på en folder som kan brettes ut til et stort kart.

Migrasjon er at mennesker forflytter seg mellom land og regioner. Samtidig som det strammes inn på flyktningers rett til å få opphold, er det fri bevegelse av arbeidskraft og tjenester innenfor EØS – og dermed også Norge.

Gå også inn på spesialversjonen av kartet på nettsidene: www.neitileu.no/spesial/migrasjon/migrasjonskart

Flyktingenes verdenskart

Flyktninger og internert fordrevne fordelt på verdensdel.
Kilde: Flyktingeregnskapet 2016, Flyktinghjelpen.

neitileu.no

Siik leser du kartet

Flyktninger ankommet

Antall flyktninger ankommet
og på gjennomreise (transit) i 2015.
Kilde: migration.iom.int.

Innvandrere i EU/EØS

Innvandrere fra EU/EØS-land
Personer fra andre EU/EØS-land som oppholder seg i landet, for det meste arbeidsinnvandring
Kilde: The Migration Observatory og SSB

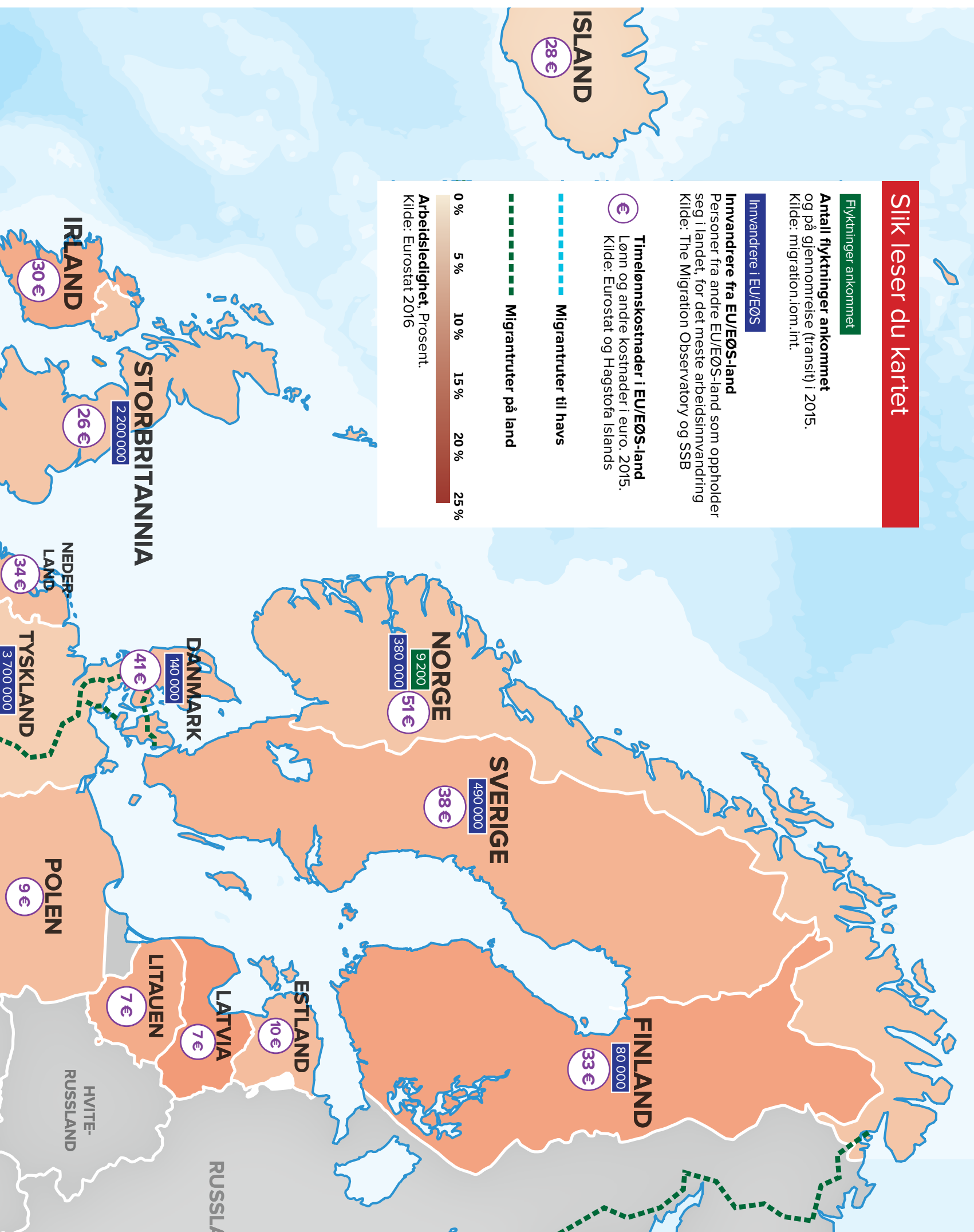
Timelønnskostnader i EU/EØS-land
Lønn og andre kostnader i euro, 2015.
Kilde: Eurostat og Hagstofa Islands

— Migranttruter til havs

— Migranttruter på land

0 % 5 % 10 % 15 % 20 % 25 %

Arbeidsledighet, Prosent.
Kilde: Eurostat 2016

Klar for konferanse. Konferansen #NEI2017 blir det største høydepunktet i Nei til EU i 2017. Bildet er fra landsmøtet 2016.

FOTO: EIVIND FORMOE

NEI TIL EUS KONFERANSE I 2017:

Meld deg på #NEI2017

3. og 4. mars inviteres du til Håndverkeren i Oslo der **konferansen #NEI2017** finner sted. Temaene er «Valg 2017...TTIP/EØS/TiSA...Verden er større enn EU».

På landsmøtet 2014 ble det vedtatt at regionale konferanser i 2015 skulle være opptakt til og munne ut i en landsdekkende konferanse i 2017. Tema skulle være blant annet EØS, og konferansen skulle være i forkant av LO-kongressen. Fylkeslagenes konferanser, som ble avholdt landet rundt i fjor, munner nå ut i #NEI2017, og alle som deltok på en av dem skal bli invitert til årets landsdekkende konferanse.

En arbeidsgruppe bestående av Boye Ullmann, Kjell Dahle, Syver Zachari-

Konferansen #NEI2017

- 3.–4. mars 2017
- Prisen er 350,- for hele seminaret. Dagpakker 200,-. Studenter 50,- pr dag.
- Påmelding og info: neitileu.no/nei2017

assen, Inger-Marie Lampe Lupton og Kathrine Kleveland har hatt tre møter og slår fast at du kan glede deg til #NEI2017.

Store internasjonale navn

Fredag starter med Michael Gold, sentral aktør fra Green Leave i Storbritannia. Han snakker om Brexit og veien videre. Asle Toje, utenrikspolitisk forsker og kommentator kommer. Ingeborg Eliassen, forfatter og utenriksjournalist er også invitert.

Etter lunsj blir det politisk debatt, både partiledere og andre sentrale politikere er invitert. Her håper vi å putte inn noen navn inne bladet går i trykken. Fredag ettermiddag vil helikoptersaken, verftsaken med flere bli tatt opp med aktuelle aktører.

TTIP og TiSA

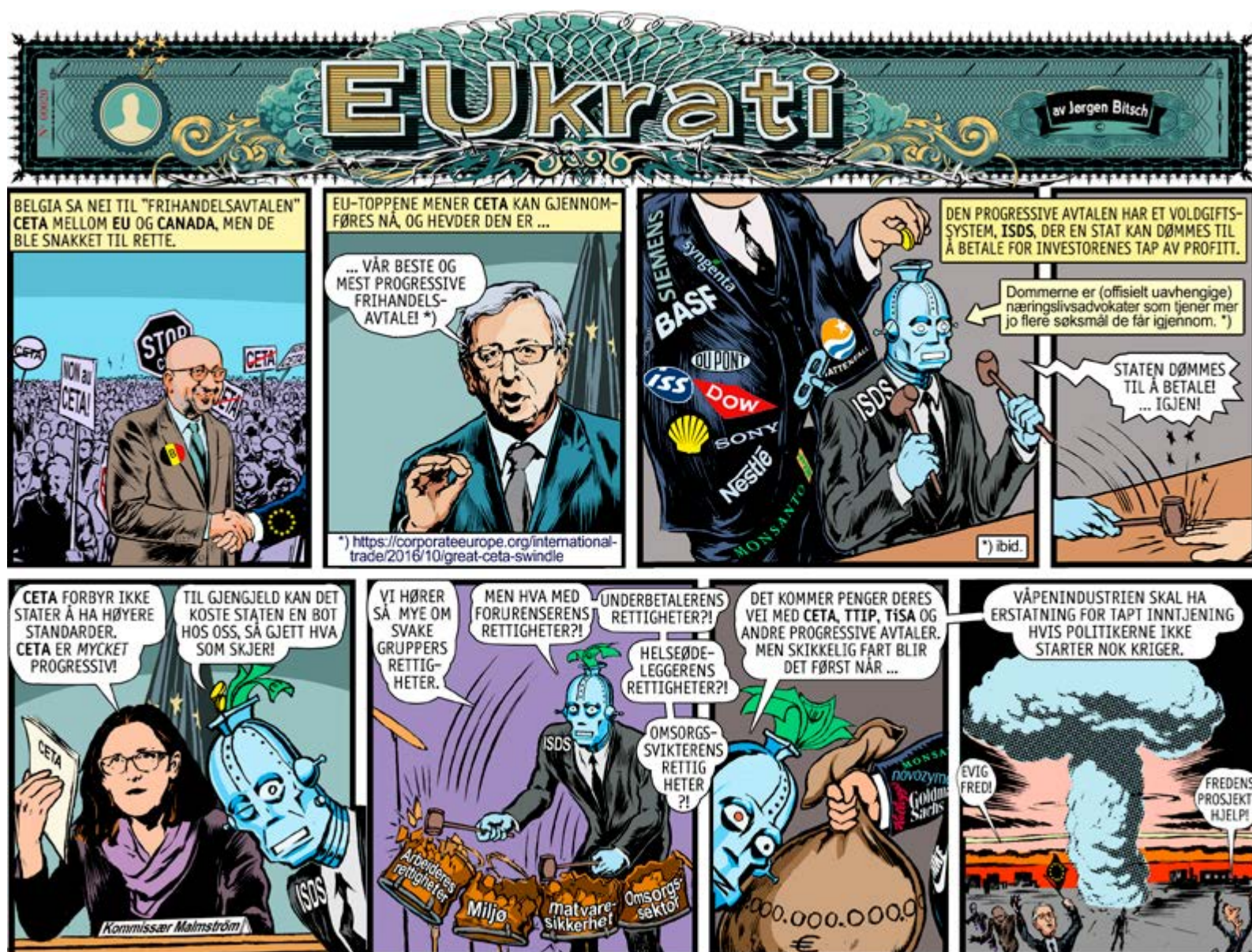
Lørdag vil Reinhild Benning, holder

innlegg om påvirkningene handelsavtalene TTIP og TiSA har på miljø, mattrygghet og samfunn. Benning er politisk rådgiver for landbruk og dyrehold fra den uavhengige tyske utviklings- og miljøorganisasjonen Germanwatch. Organisasjonen engasjerer seg blant annet for en rettferdig internasjonal handels- og landbrukspolitikk. Germanwatch har blant annet i over ti år gjennomført en internasjonal undersøkelse av hva verdens land gjør for klimaet.

EØS og grunnloven

Etter lunsj lørdag blir temaet «EØS utfordrer grunnloven», og her er blant annet Eivind Smith, samt flere politikere invitert.

Gjennom hele seminaret vil vi få høre innslag av flere unge nei-stemmer, blant annet Sigurd Gjerde Jakola, kven med klare meninger.

NY TISA-RAPPORT:

Overrekte rapport om TiSA til stortingskomitear

— **N**ei til EU er ikkje mindre uroa etter å ha lest denne rapporten, seier Kathrine Kleveland, leiar i Nei til EU.

– Vi meiner regjeringa må svara på kvifor jordmordenester, tannhelse og ei rekke andre helsetenester skal leggjast inn under ein internasjonal handelsavtale.

Nei til EU har fått utarbeidd ein rapport om konsekvensane av TiSA-avtalen for helse- og omsorgstenestene i Noreg. Rapporten *TiSA-avtalens konsekvensar for helse- og omsorgstenester i Norge* er utarbeidd av Ebba Boye.

TiSA-avtalen er sett saman av eit omfattande regelverk for å sikra at land ikkje kan gjera skilnad mellom nasjonale og utanlandske tenesteleverandørar.

Påstandar om offentlege tenester

Regjeringa hevdar at offentlege tenester er unnateke frå avtalen, og at berre kommersielle velferdstenester vil verta

Lommehefte *TiSA på ti minutter*.

AV KJELL ARNESTAD

kjell.arnestad@neitileu.no

Overleverte rapport. Kathrine Kleveland framfor Stortinget.

FOTO: EIVIND FORMOE

påverka. Dette er ein omstridd påstand. EU-parlamentet er mellom dei som har kravd ein sikrare unnataksregel for offentlege tenester. Samstundes har regjeringa forplikta ei rekke norske velferdstenester i det norske tilbodet, noko som vil gjera det umogeleg for framtidige folkevalde å innføra reguleringar som stengjer kommersielle omsorgskonsern ute.

– Det er sterk kontrast mellom det

som vert sagt av styresmaktene og det som står i dei lekka dokumenta, påpeikar Kathrine Kleveland.

Kortversjon og video

I tillegg til den fullstendige rapporten vert hovudfunna presenterte i eit hending hefte, kalla *TiSA på ti minutter*. For å nå ut til fleire vert det også laga fleire korte filmar om temaet.

BREXIT, LABOUR OG JEREMY CORBYN I NY BOK:

Brexit og britisk politikk

Nationen-kommentator **Michael Brøndbo** har skrive boka *Jeremy Corbyn og året som snudde opp-ned på britisk politikk*, og møtte Morten Harper til samtale i det tradisjonelle bokbadet på landsmøtet.

Michael Brøndbo fortalde om boka og om britisk politikk i det dramatiske året der britane vedtok å gå ut av EU og valde den usannsynlege Jeremy Corbyn til leiar i Labour-partiet.

– I løpet av tre veker gjekk Jeremy Corbyn frå å vere heilt ukjend til å vere den fremste leiarkandidaten. Kva kom det av?

– Av og til er det nokon som dukkar opp og fangar tidsanden. Corbyn var ein katalysator for eit opprør. Labour klarte ikkje å formulere eit alternativ til kuttpolitikken. Dei var vare mot å verte skulda for å vere økonomisk uansvarlege. Jeremy Corbyn sa det han meinte. Han ville auke skattane og gå mot dei rike. Han var den einaste leiarkandidaten som hadde røysta mot kuttpakkane.

For eller mot EU?

Det vart altså Jeremy Corbyn som skulle leie EU-tilhengarpartiet Labour gjennom folkerøystinga.

– Jeremy Corbyn hadde vore med sidan Labour ville ut av EU, og han er kjend for å aldri ombestemme seg. Kva ville hende når det vart folkerøysting om EU? Det enda med at han dreiv valkamp for at Storbritannia skulle bli i EU, fortel Brøndbo.

– Labour hevda dei stod for ein tredje veg. Corbyn var mot EU, slik EU var, men var likevel ikkje for brexit. Labour var mot ein tory-brexit som ville gje meir frihandel. Kor effektiv den strategien var mot brexit, det er uklart.

Labour i brexit-skvis

Etter folkerøystinga hamna Labour i ein skvis.

– Labour undervurderte EU-dimensjonen, og brexit viser det. Dei konservative klarte å plukke stemmer frå UKIP gjennom å love folkerøysting.

Fikk signert boka. Kathrine Kleiveland kjøpte bok og fekk ho signert av forfatteren Michael Brøndbo. Landsmøte-deltakarane synest bokbadet med Brøndbo var svært interessant. FOTO: SINDRE HUMBERSET

Michael Brøndbo

- Jeremy Corbyn og året som snudde opp-ned på britisk politikk
- Manifest forlag
- Utgjeven i 2016

AV SINDRE HUMBERSET

sindre.humberset@neitileu.no

– Labourveljarane vart i stadig større grad slagmarka i valkampen om brexit. Var dette eit teikn på at remain trudde det glapp på eit tidlegare tidspunkt?

– Grunnfjellet av EU-motstandarane var konservative veljarar og UKIP-veljarar, men Remain-kampanjen såg at dei konservative veljarane var tapt. Så då måtte dei vende seg til Labour-veljarane, men også dei som ein gong hadde vore Labour-veljarar.

EU-tilhengarane i Labour forsøkte å overtale disse veljarane til å røyste Remain.

– Men dei vart gjerne ikkje overtydde av at Tony Blair kom for å snakke med dei. Problemet med Jeremy Corbyn var at dei ikkje visste kva han meinte om EU, og heller ikkje kva Labour meinte.

– Brexit kjem til å forandre partiet, men det som er problemet no er at dei er usamde om kva brexit tyder og kva det tyder for partiet. Eitt av stridspunkta er innvandring.

UKIP er slått ut

Sjølv om Brøndbo har skrive bok om Labour, har han også synspunkt om det konservative partiet.

– Statsminister Theresa May vart i brexit-kampen kalla ubåten fordi ho dukka opp eit par gongar og sa ho var for EU, men så dukka ho under att.

– I den økonomiske politikken har ho fått med seg at nokre av standpunk-

ta til Corbyn er populære, som å ta jernbanen tilbake til offentleg eigarskap. May har posisjonert seg på slike ting, på ein måte som skil seg frå David Cameron og George Osborne. Ho snakkar mykje om sosial inkludering og ho har brukt mykje tid på å snakke om brexitveljarane som har opplevd at globaliseringa har etterlate dei i tomromet.

– Og ho seier at *brexit means brexit*, men det er ikkje veldig konkret kva det skal bety.

Mange meiner May har posisjonert seg slik at ho har gjort UKIP overflødig.

– Dei konservative har slått ned UKIP, men dei er ikkje heilt ute av kampen. Då Margaret Thatcher måtte gå av så handla det om EU. Kvar partileiar etter ho har hatt sitt EU-problem, også Theresa May. Mange meiner at dersom May ser i retning av noko som liknar på EØS, så er ho ferdig.

Noreg kan oppnå resultat

Brøndbo trur britane vil forhandle med EU aleine.

– Det sømer seg ikkje å sitte i same forhandlingsrom som Liechtenstein, eller Noreg for den delen. Men dersom Noreg manøvrerer rett, så kan vi påverke på enkelte felt. Fisk har vore nemnt, men eg veit ikkje om det blir samarbeid eller konfrontasjon om fisk, sa han.

BESTILL JUBILEUMSBOKA!

Dag Seierstad: **Folket sa nei** *Norsk EU-motstand fra 1961 til i dag*

«50 års vellykket EU-motstand pakket sammen til et praktverk. En politisk minnebok for folk som er interessert i politikk og historie.»

Stein Aabø i Dagbladet 25. november 2014

«Med Folket sa nei har Seierstad vært med på å mure en del av framtidens historiske fundament og det kommer vel med.»

Bjarte Botnen i Vårt Land 29. desember 2014

«Boka gir et bredt og innsiktsfullt bilde på hva som gjorde det mulig å tilføre en samfunnselite et nederlag også i 1994.»

Leder i Gudbrandsdølen Dagningen 28. november 2014

Send e-post til **bestilling@neitileu.no**

Ny, enda lavere
pris! Kun **149,-**
(pluss porto)

#NEI 2017

Håndverkeren (Oslo) 3. og 4. mars 2017

**Temaene for konferansen er Valg 2017...
TTIP/EØS/TISA...Verden er større enn EU.**

Fredag starter med **Michael Gold**, sentral aktør fra Green Leave i Storbritannia. Han snakker om Brexit og veien videre. **Asle Toje**, utenrikspolitisk forsker og kommentator kommer. **Ingeborg Eliassen**, forfatter og utenriksjournalist er også invitert. Etter lunsj blir det politisk debatt, både partiledere og andre sentrale politikere er invitert.

Fredag ettermiddag vil helikoptersaken, verftsaken med flere bli tatt opp med aktuelle aktører.

Lørdag vil **Reinhild Benning** holde innlegg om påvirkningene handelsavtalene TTIP og TISA har på miljø, mattrygghet og samfunn. Benning er politisk rådgiver for landbruk og dyrehold fra den uavhengige tyske utviklings- og miljøorganisasjon Germanwatch.

Etter lunsj lørdag er temaet *EØS utfordrer grunnloven*, og her er blant annet **Eivind Smith**, samt flere politikere invitert.

Prisen er 350,- for hele seminaret.
Dagpakker 200,-. Studenter 50,- pr dag.

Påmelding og informasjon:
neitileu.no/nei2017

2016: Det bratte året

«Det var det året det var så bratt», synger trubaduren Øystein Sunde i en av sine lattervekkende låter. Det er 1965 han synger om, men for mange føles det nok som en **treffende beskrivelse av 2016**, et ualminnelig bratt år.

Iland etter land er det politiske landskapet i endring. Gamle sannheter gjelder ikke lenger. Gamle partier er ikke hva de en gang var. Det pågår bevegelser i velgermassen som kan gi noen og enhver problemer med nattesøvnen.

Italia

«Det var så bratt at det var vondt å spise speilegg.»

I skrivende stund har nettopp Italias sosialdemokratiske statsminister, Matteo Renzi, besøkt presidentpalasset i Roma og innlevert sin oppsigelse. Han går av som en følge av et sviende nederlag. I en folkeavstemning. Det har vært selve kjenningsmelodien i 2016.

Matteo Renzi har siden 2013 ledet Partito Democratico, et parti som ble grunnlagt i 2007 som sammenslåing av hele åtte forskjellige sentrum-venstrepartier. Den 22. februar 2014 ble han utnevnt som Italias statsminister, 39 år gammel, den yngste i landets historie.

AV JO STEIN MOEN

standpunkt@
neitileu.no

Republikken Italia har siden 1946 hatt 26 statsministre og 62 regjeringer.

De som stemte nei i folkeavstemningen var, som det gjerne heter når nei-siden vinner folkeavstemninger, en «broket» forsamling. I Italias tilfelle er det riktignok en treffende beskrivelse. Sentralt sto en ekte klovn, Beppe Grillo og hans relativt ferske «Femstjernesbevegelse» (M5S) som scorer stort på politikerforakt, opprør mot eliten og anti-establishment.

Det gjorde også innvandringsmotstanderne i Lega Nord, som vil løsrive Nord-Italia og opprette den uavhengige staten Padania. De driver kompromissløs kamp mot makta i Roma.

Det mest sannsynlige utfallet av kaoset er visst at president Mattarella «kan utnevne ei såkalt teknokrat-regjering». Altså et slags elite/ekspertstyre, ledet av en person som gjerne er politisk uavhengig. EU skjelver av det politiske jordskjelvet i et av unionens største land.

Østerrike

«Jeg hoppa rundt og sto mens jeg satt».

Den samme dagen som Italia ble rystet av en knusende «nei»-seier, var det også presidentvalg i Østerrike. Dette valget ble nærmest en folkeavstemning for og mot nazisme, om man tolket norske og internasjonale medier. De to statsbærende partiene i Østerrike i etterkrigstida, sosialdemokratene og de konservative, hadde tapt terreng i den grad at presidentvalget sto mellom to kandidater fra hver sin ytterkant av det politiske spekteret.

Norbert Hofer, den yngste av presidentkandidatene, representerte det høyre-radikale partiet FPÖ (Frihetspartiet) og vant første valgomgang med 35 prosent av stemmene.

Hofers argeste konkurrent viste seg å bli Alexander Van der Bellen, en aldrende og uavhengig kandidat som hadde bak seg en lang karriere som politiker for De grønne i Østerrike. Han fikk 21 prosent av stemmene, og dermed ble neste runde mellom de to.

Mange trakk et lettelsens sukk da den grønne og EU-vennlige presidentkandidaten trakk det lengste strået, slik at Østerrike ikke ble det første land i Europa ledet av en erklært høyreekstremist. Lettelsen var stor i Brussel.

Som VG skriver dagen etter valget: «Det var knyttet stor spenning til dette valget fordi en seier til Frihetspartiets Hofer i Østerrike ville bety både at EU ville få sin første statsleder fra ytre høyre, og det ville aktualisert en 'Øxit', altså en mulig folkeavstemning for utmelding av EU for østerrikerne.»

Jeg kjenner ingen norske EU-motstandere som håpet at Hofer skulle vinne valget, og følte selv en lettelse da den grønne politikeren beseiret høyreekstremisten. Men dette viser hvor stram line EU balanserer på for tida. Selv om valget endte med «happy ending», gir det grunn til bekymring i Brussel at en ytterliggående, høyreekstrem og sterkt EU-kritisk kandidat får mer enn 45 prosent av stemmene i et presidentvalg i hjertet av Europa.

Storbritannia

«Jeg sto der og snubla mens jeg satt».

I Standpunkt nr. 3 2016 hadde jeg en artikkel på trykk. Den handlet om briteres folkeavstemning om EU, og åpnet slik: «Det kan faktisk ende med at briterne melder seg ut. Av EU». Min teori var at det ville bli «close race» og at «det kan faktisk ende med at de som ønsker seg ut av EU vinner fram».

Det kom som et sjokk for mange, også her hjemme, at et nokså klart flertall i den britiske befolkningen til syvende og sist faktisk ønsket å forlate EU. En del har forsøkt å trekke den konklusjon at rasisme og innvandring

Ekte klovn.

Sentralt i motstanden mot Matteo Renzis grunnlovsendring sto Beppe Grillo og hans «Femstjernesbevegelse» (M5S), som scorer stort på politikerforakt, opprør mot eliten og anti-establishment. FOTO: GIOVANNI FAVIA

var årsaken til resultatet. Jeg tror det er en alt for enkel forklaring.

Etter å ha lest nesten alt jeg kom over av «Brexit»-relatert litteratur, er jeg kommet til at den beste analysen var å finne i en bok som kom ut året før briterne avgjorde saken. Boka heter «How Britain will leave Europe», og er skrevet av en som definitivt ikke ønsket at øyriket skulle forlate EU, tidligere Labour-politiker Denis MacShane, som var Europaminister under Tony Blair.

MacShane avslutter forordet i boka si med ordene «jeg frykter det verste», og konkluderte slik: «For å forbli i EU, trenger britisk politikk de som tror på EU. Men den troen er borte». Han fortsatte: «I Storbritannia er det slik at alle de virkelig overbeviste politikerne vil forlate EU». Dette tror jeg er en nøkkelsegning.

USA

«Her var det mørkt, sa den blinde merra».

Valget i USA var så overraskende og skuffende for mange at man fremdeles ikke har hentet seg inn. Men fra januar 2017 heter altså den amerikanske presidenten Donald Trump. Meningsmålere og forståelsegjøre verden rundt, ikke minst i hovedstaden Washington DC skjønnte knapt hva som traff dem da tapte valget. Til tross for at «alle» tilsynelatende ønsket at Hillary Clinton skulle vinne og ikke «The Donald». Til tross for at hun fikk to millioner flere

stemmer, ble det altså et sviende valgnederlag for det demokratiske partiet.

Fargerike og detaljerte geopolitiske kart over hvordan velgerne fordelte seg var til forveksling lik en norsk EU-folkeavstemning – uten sammenligning forøvrig. By mot land. Sentrum mot periferi. Valgresultatet ble distriktenes seier over folkerike bykommuner. Trump sin kritikk av den politiske klassen og hovedstaden har elementer av MacShanes kritikk mot eliten i elfenbenstårnet i seg.

Hva som vil møte den franske politiske eliten – kjent som Europas kanskje mest arrogante – i presidentvalget neste år, er det for tidlig å si. Det er reell fare for at den franske republikk får sin første kvinnelige president: Nasjonal Front sin høyre-radikale leder, Marine Le Pen. Grøss og gru.

Folkeavstemning er ingen spøk

«Av alle vinder jeg har seilt i er motvind den verste å seile med»

2016 har vist oss hvor risikabelt det er for et lands politiske elite å invitere til folkeavstemning. Eller som det het i en kronikk i Dagbladet kort tid etter Brexit: «Folkeavstemninger er farlige verktøy». Man kan saktens spørre seg hvem de er farlige for. Våre hjemlige erfaringer med dem er som kjent forholdsvis gode. Tida vil vise hvor bratt 2017 bli. Og hvem som får oppover eller nedoverbakke. Motvind eller medvind. Vi lever i spennende tider.

Kalender

Les mer om aktivitetene her: neitileu.no/aktuelt/aktiviteter

Januar

27.1. Trondheim: Formøte før Trondheimskonferansen 2017. Møtet arrangeres av Faglig utvalg i Nei til EU, LO i Oslo, LO i Trondheim og Nei til EU i Sør-Trøndelag i Nova kurs- og konferansesenter. Vi skal diskutere EØS-vedtak på LO-kongressen 2017, og det blir innledninger ved forbundslederne i fire av forbundene som har vedtak på at Norge må ut av EØS.

Februar

11.2. Rogaland: Årsmøte i Rogaland Nei til EU.

17.2. Bergen: Årsmøte i Hordaland Nei til EU

18.2. Bergen: I forbindelse med fylkesårsmøtet, avholder Hordaland Nei til EU seminar.

25.2. Elverum: Årsmøte i Hedmark Nei til EU. Hedmark Nei til EU avholder årsmøte på First Hotell, Elverum. Årsmøtetema: Miljø, produksjon av trygg mat - trenger vi EØS-avtalen?

Mars

2.3. Vestfold: Vestfold nei til EU skal ha årsmøte 2. mars kl. 19.30 på Grønt fagsenter, Gjennestadtunet 85, Stokke. Før årsmøtet blir det åpent møte med aktuelt tema fra kl. 18.30. Les mer: www.neitileu.no/fylkeslag/vestfold

3.-4.3. Oslo: Konferansen #NEI2017 på Håndverkeren i Oslo. Se neitileu.no/nei2017

5.3. Oslo: Rådsmøte i Nei til EU

18.3. Lillehammer: Årsmøte i Oppland Nei til EU. Oppland Nei til EU avholder årsmøte på Mølla Hotell, Lillehammer.

November

18.11. Oslo: Rådsmøte i Nei til EU

Les Standpunkt før alle andre!

■ No kan du spare miljøet medan du les Standpunkt. Nei til EU vil no tilby Standpunkt, Vett og andre publikasjoner som elektroniske abonnement.

■ I staden for å få Standpunkt og Vett pakka i plast i postkassa, kan du no få avisa tilsendt til e-postadressa di, slik at du kan lese den på lesebrettet eller datamaskina di.

Standpunkt som e-avis

■ Her kan du teste e-avisa: <http://www.neitileu.no/kunnskapsbank/publikasjoner/standpunkt> http://issuu.com/nei_til_eu

■ Vil du registrere deg som e-avisabonnent? Send ei melding til: medlem@neitileu.no

NY BOK OM EU OG BEREKRAFTIG VELFERDSSTAT:

Viktig forsvar for den norske modellen

Christian Anton Smedshaug viser hvorfor ein berekraftig velferdsstat er uforeinleg med EU-systemet og EØS-avtalen.

Er det nausynt at ei bok som omhandlar korleis den norske modellen skal overleve i det 21. hundreåret, startar i året 1492? Kanskje ikkje. Men ved å bygge opp ein solid argumentasjon for korleis den norske eller nordiske modellen har kome til, underbygger han på ein overtydande måte kva slags grep som er nausynete for å sikre at modellen kan overleve.

Det særprege ved den norske modellen er at den kombinerer ein raus velferdsstat med ein økonomi som ivaretek innovasjon og omstilling. Dermed er velferdsstaten finansiert og er berekraftig. Men no er denne modellen under press.

Nasjonalstat og lutheranisme

Smedshaug meiner framveksten av den norske modellen kjem av ei rekkje historiske trekk, som vi i Noreg er heldige som kan nyte godt av. Årsakene er nasjonalstaten, familiejordbruk, statskyrkje og protestantisme, sosial kapital (tillit og felleskap), fagforeiningar og sosial likskap/sosial mobilitet og likestilling.

Smedshaug brukar ein del plass på å forklare kvifor statskyrkje og protestantisme var viktige for framveksten av velferdsstaten. «Protestantismen har fremmet en blanding av arbeidsinnsats og individualitet som frigjør menneskets potensial», skriv han. «Samtidig var den lutherske statskirken et sterkt virkemiddel for statens makt og enhet». Statskyrkja bidrog dermed til at staten hadde legitimitet og innbyggjarane hadde skattevilje. Dermed var grunnlaget lagt for ein dynamisk økonomi og ein skattefinansiert velferdsstat.

Solid argumentasjon. Christian Anton Smedshaug argumenterer overtydande for den norske modellen. FOTO: EIVIND FORMOE

Christian Anton Smedshaug

■ Europa etter EU
■ Kolofon forlag
■ Utgjeven i 2016

AV SINDRE HUMBERSET

sindre.humberset@neitileu.no

EU trugar Europa

Etter ei fantastisk vekstperiode etter andre verdenskrigen, var optimismen på topp då muren fall. Smedshaug skriv at «Vi ble fortalt at globalisering skulle ende opp med å gjøre alle rikere og demokratiet sterkere. Vi ble fortalt at alle skulle leve i en verden der de fattige ble færre og middelklassen større. Vi ble fortalt at forskjellene i Europa skulle bli mindre. Situasjonen er motsatt, demokratiet er truet i flere land i Europa, samarbeidet i Europa gjennom EU slår sprekker».

Løysinga for Smedshaug når EU ikkje fungerer, og kanskje også har små føresetnader for å fungere, er å gå tilbake til «et Europa av stater i stedet for Europas forente stater». For Noreg sin del vil nok oppseiing av EØS-avtalen vere nausynt.

Boka Europa etter EU er ikkje perfekt. Det lange historiske bakteppet kunne nok ha vore redigert noko ned, eller tydelegare grunngjeve i starten. Utforminga av boka er noko gammalmodig, som kan gjere at ho framstår som mindre aktuell enn ho faktisk er. Men når det er sagt så er boka noko av det mest tankevekkjande og inspirerende eg har lese på svært lenge.

Lovet avtalegiro. Generalsekretær Hilde Loftesnes Nylén lovet på landsmøtet at Avtalegiro skulle komme på plass i 2017. Nå blir løftet en realitet. FOTO: EIVIND FORMOE

ENKLERE OG BEDRE KONTINGENTBETALING:

– Nå kan du bruke Avtalegiro

Nå kan du betale medlemskontingenten med **Avtalegiro**, oppfordrer generalsekretær Hilde Loftesnes Nylén.

Fra 2017 er det endelig mulig å betale medlemskontingenten til Nei til EU gjennom Avtalegiro. Med denne utgaven av Standpunkt får alle medlemmer kontingentkravet for 2017.

– Ved å fylle ut slippen på giroen vil neste kontingent trekkes via Avtalegiro. Dermed sparer vi både trykk og portokostnader, og kan heller bruke penger på viktig kampanjearbeid, sier Hilde Loftesnes Nylén.

Endelig på plass

Muligheten for å bruke Avtalegiro har lenge vært etterlyst.

– De som bruker nettbank vil få opp en melding når de legger inn kontingentbetalingen for 2017 i nettbanken sin om de ønsker å legge Nei til EU-kontingenten inn som Avtalegiro. Ved å bekrefte dette slipper de å tenke på kontingenttrekket i 2018, sier generalsekretæren.

– For dem som benytter Brevgiro vil det ligge ved et fullmaktsskjema som de fyller ut og sender inn til oss, og

Avtalegiro kontingent

■ Nei til EU innfører Avtalegiro på kontingent. Følg instruksjonene på giroen som ligger ved Standpunkt.

Avtalegiro gaver

■ Avtalegiro for gaver kommer våren 2017, og i forbindelse med gavegiroen vi har pleid å sende ut på forsommeren.

Vipps til gaver

■ Vi har nå fått Vipps for gaver (nr 79048). Her kan folk Vipps oss store og små beløp.

AV SINDRE HUMBERSET

sindre.humberset@neitileu.no

så sørger vi for at banken deres får de opplysningene de trenger for å kunne ta i bruk Avtalegiro.

Avtalegiro for gaver

– Nå entrer Nei til EU endelig 2000-tallet, og tilbyr Avtalegiro for gaver, smiler generalsekretæren.

– Avtalegiro for gaver vil komme på plass våren 2017, og i forbindelse med gavegiroen vi har pleid å sende ut på forsommeren. Her håper vi at vi vil få mange faste, månedlige givere.

– Vi tror mange heller vil hjelpe oss med et lite månedlig beløp, heller enn en større gave en gang i året. Gavnille medlemmer er viktig for Nei til EU.

Vi vet at medlemmene ønsker å støtte arbeidet vårt. Noen gjennom å ha verv, stå på stand og drive aktivitet. Andre gjennom å gi økonomisk støtte.

– Både kontingenten og gavene går til å støtte arbeidet vårt for å holde Norge utenfor EU og stoppe et mer EU-lik samfunn gjennom EØS-avtalen.

Vipps oss noen kroner!

Og ikke nok med at Nei til EU endelig kan skilte med Avtalegiro: nå kan du Vipps en gave også!

– Ved å Vipps ønsket sum til Nei til EU (se i midtspalten), så går bidraget rett inn til Nei til EUs gavekonto, og jeg lover at midlene går til viktig neivirk-somhet, avslutter generalsekretæren.

Dag Seierstad-stipendet 2016

■ Mari Yri ved NTNU er tildelt Dag Seierstad-stipendet til en masteroppgave om lønnsforskjeller og arbeidsinnvandring. Stipendet er på 20 000 kr.

– Jeg er utrolig glad og takknemlig for å ha blitt tildelt stipendet og vil benytte anledningen til å takke for at juryen har tro på problemstillingens relevans, sa Mari Yri.

Dette er tredje gang stipendet tildeles. Det utlyses årlig av Nei til EU for å stimulere til faglig sterke, kritiske masteroppgaver om EU og Norges forhold til EU.

– Oppgaven går rett inn i tidens store debatt om økende forskjeller og hvordan den frie flyten av arbeidskraft i EU/EØS faktisk virker, sier jurymedlem Morten Harper, utredningsleder i Nei til EU.

Faglig konferanse 2016

■ Årets faglige konferanse ble avholdt i oktober i samarbeid mellom Nei til EU, LO i Trondheim og LO i Oslo. Det var 104 deltagere. Konferansens hovedtema var spørsmålet «Arbeidslivslover, faglige rettigheter og arbeidsplassdemokrati som handelshindring?».

Blant innleiderne var Thomas Fazi, italiensk forfatter, Ingeborg Eliassen, forfatter og journalist, Karlson Lingwood, fagforeningsrepresentant fra Storbritannia (bil-det), Linn Herning, For velferdstaten, og flere.

Langhårete fylkesledere mot EØS

Carl-Fredrik Hansen, leder i Buskerud Nei til EU, skal ikke klippe håret før EØS-avtalen er sagt opp. På fylkesledersamlingen 16. september fikk han overrakt to hårstrikk i et flaggfarget bånd av Nei til EU-leder Kathrine Kleveland.

– Carl-Fredrik, jeg er lei meg for at EØS-avtalen ikke er sagt opp siden sist jeg traff deg, så jeg har med en strikk til håret ditt. Carl-Fredrik Hansen har uttalt på Nei til EUs rådsmøte og også vært på baksiden i Nationen med å si at han ikke klipper håret før EØS-avtalen er sagt opp.

Ensidig NUPI-rapport om TTIP

■ I oktober la NUPI frem en rapporten om TTIP og Norge, utarbeidet på bestilling fra regjeringen. Ifølge rapporten vil de fleste næringene, unntatt landbruk, tjene på en norsk TTIP-tilknytning.

– Rapporten overser svekkelsen av krav for helse, miljø og sikkerhet, og er preget av en ensidig tro på samfunnsøkonomisk gevinst av økt frihandel, sier Nei til EU-leder Kathrine Kleveland.

TTIP-avtalen er kritisert for å true matstandardene i Europa, blant annet gjennom .

NEI TIL EU DER DU BUR:

Vellukka seminar i Hordaland

Hordaland Nei til EU har ikkje lege på latsida denne hausten. I tillegg til ein møteserie på fire, organisert som studiesirkel, slo dei til med eit større seminar 21. november.

Interessa for seminaret var så stor at dei i siste liten måtte bytta møtelokale for å få plass til alle dei godt over 60 påmelde. Fylkeslaget er svært nøgde med at dei klarte å få med seg så mange medarrangørar frå fagrørsla. Seminaret vart arrangert i samarbeid med Fagforbundet Hordaland, Fellesorganisasjonen Hordaland, EL og IT Forbundet avdeling Hordaland og Sogn og Fjordane, Vestnorsk Transportarbeidarforbundet samt Attac Bergen og Hordaland.

Hovedfokus for seminaret var på EØS og andre internasjonale avtalar, og deira påverknad på den norske modellen og dei etablerte velferdsgodene i Noreg. Det gjennomgåande spørsmålet var: Vil Noreg klara å oppretthalda den gode samfunnsmodellen me har bygd opp?

Leiar i Hordaland Nei til EU, Gunnar Rutle, ønskte velkomen og innleia sjølv om temaet: Kvifor kjem alle desse internasjonale avtalane? Han gav eit historisk bakteppe med hovudvekt på utviklinga etter andre verdskrig. Globalisering og internasjonalisering har tvinga seg fram.

– Demokratiet vert sett på sidelinja og ulikskapen i samfunnet aukar. Kapi- talen vil ha andre politiske rammer, og

1. Gunnar Rutle, leiar i Hordaland Nei til EU, og Roar Eilertsen, dagleg leiar i kunnskapssenteret DeFacto.

2. John-Peder Denstad, leiar i LO i Trondheim.

3. Rolv Rynning Hansen (t.v.) på første benk på seminaret. John-Peder Denstad (tredje f.v.) og Roar Eilertsen (t.h.).

dei krev meir fridom, meinte Gunnar Rutle.

TTIP og TiSA

Som tilsett i Fagforbundet og ekspert på nettopp dei store internasjonale avtalane, gav Rolv Rynning Hansen eit informativ og nesten skremmande bilete av bakgrunnen for avtalane, kva dei kan føra med seg, og kven som vil ha nytte av dei. Og ikkje minst kva skade dei kan gjera. Det er strengt hemmelghald rundt innhaldet i avtalane.

– Om folk hadde fått vite kva desse avtalane står for ville folket ha ytt så stor motstand at det ville vera umogleg å få dei vedtekne, sa Rolf Rynning Hansen.

– Her i landet ser me at fleire og fleire innan fagrørsla er skeptiske til avtalane. Også i mange andre land er det protestar. Det gjev håp.

TiSA og utdanningsområdet

Bente Myrtveit er leiar i Utdanningsforbundet i Bergen. Ho la vekt på å få fram regjeringa sitt syn på kjøp og sal av tenester, der dei definerer alt som eit produkt, sjølv om det faktisk handlar

– Arbeidslivsrettar er truga, arbeidslivet er utrygt for mange.

JOHN-PEDER DENSTAD

Leiar i LO i Trondheim

om menneske. Historisk har utdanning vore det offentlege sitt ansvar. Dei nye avtalane opnar for privatisering.

– Det er eit etisk dilemma at humankapital skal gjerast om til finanskapital, der menneske er ein innsatsfaktor og eit middel til å få overskot, sa ho.

Ho påpeika også det solidariske ansvaret me har, utdanning er ikkje sjølvsgatt for alle i verda.

Offentlige anskaffelsar

Roar Eilertsen er dagleg leiar i kunn-

skapssenteret DeFacto. Han meiner dei nye direktiva opnar for privatisering.

– Fleksibiliteten som ligg i dei ulike direktiva, vert brukt i svært liten grad. I 85–90 prosent av avtalane kan det ikkje dokumenterast at løns- og arbeidsvilkår er kontrollerte, seier han.

– Resultatet ser me i form av sosial dumping, færre arbeidslivsrettar, svekka fagrørsle, mangel på lærlingplassar. Framveksten av velferdsprofitørar er stor. Det offentlege kjøper for 500 milliardar kvart år frå privat sektor. Privat sektor har som mål å ta ut profit og for å klara det vert rettane til arbeidsfolk pressa.

EØS og fagrørsle

John-Peder Denstad er leiar i LO i Trondheim. Han la vekt på å få fram dei negative konsekvensane av EU og EØS.

– Dette er ein klassekrig, seier han.
– Arbeidslivsrettar er truga, arbeidslivet er utrygt for mange. Dette ser me i mange land i Europe og resten av verda, og det kan fort utvikla seg slik i vårt land.

Denstad støttar kravet om å gå ut av

EØS, og meiner det er viktig for kongressen i 2017 at fleire fagforbund tar standpunkt mot EØS.

Industri Energi og EØS

Johnny Håvik er organisasjonsmedarbeidar i forbundet Industri Energi. Han meinte at EØS er viktig for Noreg og spesielt for industrisektoren.

– Me må ha tilgang til marknaden i Europa og me treng føreseielege rammer, sa han.

Han meinte vidare at me ikkje godtek alt som kjem frå EU via EØS, og at me langt på veg kan føra ein sjølvstendig politikk. Vidare hevda han at det er meir nasjonal politikk enn EØS som styrer arbeidslivspolitikken.

Gode debattar

Det var gode debattar og innlegg frå deltakarane etter kvar innleiar, og veldig mange gav uttrykk for at dette hadde vore eit interessant, godt og velorganisert seminar.

Det tykte me i Hordaland Nei til EU også! – og det gav meirsmak til å arrangera fleire seminar framover.

AV TORIL MONGSTAD

Nestleiar i Hordaland Nei til EU

VARME ORD & STIKK I SIDA

Standpunkt vil i dette nummeret dele ut Varme ord og Stikk i sida til:

Varme ord

Helle Hagenau
Flere fra Nei til EU var i Storbritannia og deltok på møter, i media, med innlegg og praktisk innsats, men Helle Hagenau gjorde en ekstraordinær innsats: Gode ord hermed levert til ei som hele tiden trodde på brexit.

Stikk i sida

Elisabeth Vik Aspaker
EU og EØS-statsråd Elisabeth Aspaker ser ut til å følge i sin forgjengers fotspor med å være mer EUs representant i Norge enn å forsvare norske interesser overfor EU. Hun forsvare stadig EØS-avtalen, senest som «EØS – vår livbøye» i et innlegg i Aftenposten.

TIPS OSS!

Standpunkt-redaksjonen blir alltid glad for tips fra leserne. E-post: standpunkt@neitileu.no | SMS: Send NTEU tips [ditt tips] til 2030

Standpunkt

Ansvarlig redaktør:
Kathrine Kleveland

Redaktør:
Sindre Humberset

Layout:
Sindre Humberset

Redaksjon:
Hildegunn Gjengedal, Natalie Hansen og Dag Seierstad.

Korrektur:
Jan Steinholt

Opplag: 26 000

Redaksjonen avsluttet:
6.12.2016.
Medlemskap i Nei til EU koster 395,- kroner pr. år, og kan betales inn til kontonummer 7874 05 01517.

Trykkansvarlig:
Porteføljeforvaltning Norge AS

Annonser og istikk:
Ta kontakt for pris og informasjon. Budskapet i annonser og innstikk står for annonsørens regning og trenger ikke være sammenfallende med Nei til EUs syn.

Post- og adresse:
Schweigaards gate
34 B, 0191 Oslo
Kontakt oss:
standpunkt@neitileu.no
Telefon:
22 17 90 20

Topp 5

Fem problematiske EU- og EØS-saker.

1 Brexit og EØS

Britene stemte for å forlate EU. Det skaper en ny situasjon både for EU og EØS-avtalen. Storbritannia er det største eksportmarkedet for norske bedrifter. Mer enn noen gang trenger Norge en bred debatt om alternativene til EØS. [Opp fra 2. plass]

2 Jernbaneløsning

EU's nye Jernbaneløsning pakke 4 pålegger anbudskonkurranse om togtrafikken. Regjeringen har allerede startet tilpasningen. Godtar vi Jernbaneløsningen i EØS, kan ikke en ny regjering omgjøre konkurranseutsettningen. [Ny]

3 Energiunion og Acer

EU-kommisjonen la før jul frem en ny forslagspakke til energiunionen. Regjeringen arbeider for en norsk tilknytning til EU's energibyrå Acer gjennom EØS-avtalen. Samtidig vil EU gi Acer økt overnasjonal myndighet. [Tidligere på listen]

4 Uro i EU

Misnøye med EU kommer til uttrykk i mange valg, fra brexit til nederlaget for Italias statsminister. Jubilanten EU ser med uro på flere nasjonale valg i 2017. [Ny]

5 Nye handelsavtaler

Belgiske protester mot CETA-avtalen med Canada ble overkjørt. TTIP-avtalen med USA er usikker etter folkelige protester i Europa og presidentvalget i USA. Forhandlingene om TiSA er også utsatt. Men selv om avtalene står på vent, er vi nok ikke kvitt dem så lett. [Uendret]

Neste Standpunkt

Frist for innlegg og andre innsendte bidrag til nummer 2-2017 er 15. februar 2017.

Smakfull EU-protest. Ungdom mot EU-leder Syver Zachariassen tar kanelbollene ut av ovnen, mens Kathrine Kleveland påfører en ekstra dose kanel. FOTO: KARIANNE HAGEN WENDT

Trosset EU på Kanelbollens dag

Lederne i Nei til EU og Ungdom mot EU

trosset EU's strenge reguleringer og feiret dagen.

Kathrine Kleveland, leder i Nei til EU, og Syver Zachariassen, leder i Ungdom mot EU bestemte seg for å markere Kanelbullens dag 4. oktober ved å lage kanelboller, som de blant annet delte med ansatte i Bondelaget, som holder til over bakgården.

Rykende varme kanelboller ut av ovnen grenser til sivil ulydighet, men Kathrine og Syver lot seg ikke kue.

Kanelbolkritikk fra Erna

I 2013 kom nyheten om at EU ville forby kanelboller, noe som til og med fikk statsminister Erna Solberg til å kritisere unionen.

– Iveren etter detaljregulering innen noen områder mener jeg er et problem både i EU og i norsk politikk,

sa Solberg til BT 2. desember 2013.

Farlige grytekluter

I år var det grytekluten tur å bli utsatt for EU's oppmerksomhet. EU har funnet ut at «personlig verneutstyr» som grytekluter må sertifiseres fra 2018.

Avisen Sydsvenskan meldte 7. september at grytekluter må utrustes med teknisk dokumentasjon som viser at de har blitt oppfylt grunnleggende sikkerhetskrav. De skal utrustes med typenummer, partinummer og serienummer. Grytekluten må selvsagt også ha bruksanvisning. Alt i følge EU-forordning 2016/425.

Delte bollene med bøndene

Med risikoen om fryktelige reaksjoner fra EU hengende over seg, delte Kathrine og Syver gladelig kanelbollene med de ansatte på Bondelagets kontor.

Bøndene deler maten de lager med oss hver dag gjennom hele året. På kanelbollens dag gir vi litt tilbake.

Kanelbollene skapte glede, og EU's reguleringspirk var både til å le og riste på hodet av.

AV SINDRE HUMBERSET

sindre.humberset@neitileu.no